

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fil.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhid., Sibiu, str. Măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, str. Măcelarilor Nr. 45.
Serisori nefrancate se refuză. Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 14 fil., — de douăori 24 fil., — de trei ori 30 fil.
rândul cu litere garmond.

Corporațiunile bisericesti și învățătorii.

În zilele aceste s'au reconstituit corporațiunile bisericesti pe un nou period de 3 ani. În șirul acestora fără îndoială, sinodul arhidiecezan este cea mai înaltă corporațiune legislativă în biserică noastră din arhidieceză. Din incidentul alegerii deputaților sinodali a ieșit la iveală dorința învățătorilor noștri de la școalele populare, ca și ei să fie reprezentați în aceasta înaltă corporațiune pentru ocrotirea intereselor tagmei dascălești. „Gazeta Transilvaniei” pe care ne-am obișnuit a o socoti drept un ziar serios și imparțial, s'a făcut echoul acestei dorințe, cu care să ocupă pe larg și la loc de frunte în Nrul 42 din 23 Februarie a. c. Modul tendențios cum „Gaz. Trans.” tractează această chestiune este de-a dreptul condamnat, pentru că scrisese ei, lipsite de adevăr, la aparență fac impresia, ca și când învățătorii școalelor noastre populare intenționat și sistematic ar fi scoși din corporațiunile bisericesti, în cari interesele școalei și ale lor, — mai ales ale lor — nu sunt ocrotite cu bunăvoință și priceperea necesară. Urmând „Gaz. Trans.” a-și face datorința în felul acesta și presupunând, că va fi cetită și ascultată, într-o bună zi ne vom pomeni, că în sinul bisericii noastre ne aflăm față în față cu un nou dușman: tagma învățătoarească. N'avem însă această teamă, deoarece argumentele invocate în articolul „Gazetei” sunt luate din vânt, sunt lipsite de ori-ce temei real, iar învecțiile aruncate cu multă ușurință asupra conducerii bisericesti nu pot avea darul să influențeze opinia publică pentru a să constituie în alean al acestei conduceri. „Gaz. Trans.” pe care așa din bun senin o doare grozav capul învățătorilor noștri, și-a publicat articolul de propagandă Joi, în 7 Martie n. deci cu 3 zile înainte de sinoadele parohiale, — convocate pe 10 Martie n. — în cari credincioșii noștri erau chemați a investi cu încrederea lor doi reprezentanți în sinodul arhidiecezan. Scrutinarea voturilor din singuratele comune bis. și proclamarea deputaților aleși s'a făcut în centrele cercurilor electorale, *Duminecă în 17 Martie n. a. c.* În răstimpul acesta de zece zile intenționat n'am răspuns la acuzele nedrepte din „Gaz. Trans.”, pentru-că am voit să delăturăm chiar și bănuiala, că prin scrisul nostru s'ar fi putut încâtva influența voința alegătorilor. Am lăsat deci, ca credincioșii noștri să-și manifesteze voința în deplină libertate și sub influența hotărâtoare a articolului substanțial (?) din „Gaz. Transilvaniei”. Rezultatul alegerilor să va da publicității în zilele proximă. Ori-care ar fi acest rezultat pe noi nu ne împiedecă a discuta principal chestiunea pusă în fruntea acestui articol și a infirma neadevărurile din „Gazeta Transilvaniei”. Înainte de toate ținem să pro-

testăm cu toată indignarea în contra învinuirii nedemne, că în corporațiunile noastre bisericesti, începând de la comitetul parohial și până la congresul național-bisericesc, chestiunea școalei confesionale și soarta dascălimii române n'ar fi tractate cu bunăvoință și cu priceperea reclamată de importanța acestor chestiuni. Istoria bisericii noastre naționale nu poate înregistra chestiune, care să fi cauzat atâta bătaie de cap factorilor chemați și care să fi consumat atâtea jertfe de bani și energie, ca chestiunea școalei confesionale, în timpul din urmă. Nu e lucru cuviincios deci din partea unui ziar cu pretenții de seriositate ca să arunce în public bănuiala, că în corporațiunile bisericesti interesele școalei și ale învățătorilor nu află ocrotirea recerută.

Și acum la obiect. Bine informatul autor al articolului din „G. Trans.” dupăce zadarnic caută pe învățătorii noștri în comitetele și epitropiile parohiale, în comitetele și sinoadele protopresbiterale, în sinoadele diecezane și în congresele naționale bisericesti cu mult ifos se întreabă: „Cum și în vârtutea cărui S., un dascăl român inteligent și de omenie n'ar putea fi ridicat la înălțimea de deputat sinodal ori congresual?” Întrebarea așa formulată e un nonsens și dacă am vrea să deplasăm chestiunea și s'o coborâm la povestea cu cocoșu-roșu am putea răspunde c'o întrebare la fel, iac'asa: Când și în vârtutea cărei ordinațiuni unui dascăl român inteligent și de omenie nu i s'a permis să se ridice la înălțimea de deputat sinodal, ori congresual, sau a fost doborât de la aceea înălțime? Evident, că prin astfel de întrebări și răspunsuri fără rost, nu se poate lămuri o chestiune. Vom apuca deci altă cărare.

Statutul organic, legea fundamentală a bisericii noastre, în §-ul 6 dispune următoarele: „În sinodul parohial iau parte toți parohienii majori, de sine slătători, nepătați, cari își îndeplinesc datorințele parohiale”.

După litera și spiritul cu adevărat constituțional al acestui paragraf, credincioșii bisericii noastre nu se împart după brezle, ci sunt între sine egali. Fiecare credincios al bisericii, care e susceptibil legal în lista vre-unui sinod parohial, să investește în mod nețărmurit cu drept de vot activ și pasiv. Poate alege prin votul său reprezentanți și poate fi ales în corporațiunile bisericesti de jos până sus. Cu dreptul de vot activ și pasiv biserică, investește pe individ și nu anumite tagme. Fiecare fiu al bisericii își croiește drumul după forțele sale intelectuale și morale și își cucerește în biserică noastră poziția ce i-se cuvine după valoarea sa personală și nu după interesele colective ale unei tagme. Așa dară corporațiunile noastre bisericesti începând de la comitetul parohial și până inclusive congresul național-bisericesc sunt compuse din reprezentanții poporului

credincios și nu din reprezentanții anumitor tagme.

Prin urmare învățătorii școalelor noastre confesionale se bucură de același drept activ și pasiv, ca ori care alt membru al bisericii, iar în exercitarea acestui drept, în ambele direcții, nici un învățător n'a fost împiedecat vre-odată din partea superiorității sale bisericesti. Este absurd deci a vorbi despre „excluderea” învățătorilor din viața constituțională reprezentativă!

— „Foarte frumos; — vor zice advocații nechemăți ai învățătorimei noastre — așa e în teorie, dar în realitate altcum stau lucrurile!”

— „Așa va fi” — răspundem noi. Pricina însă e, că Consistoriul nu poate porunci alegătorilor pe cine să aleagă și pe cine să nu aleagă în corporațiunile bisericesti. Asta-i treaba alegătorilor!

Cu aceste am putea și termina. Avem însă impresia, că oprindu-ne aci, am făcut drumul numai pe jumătate lăsând chestiunea, care ne preocupă, nelămurită pe deplin. Deci să toarcem firul mai departe, pecăt să poate în direcție practică.

Să luăm de pildă: *Comitetul parohial*. Ar crede cineva, că din această corporațiune n'ar trebui să lipsească un singur învățător, și cu toate aceste — trebuie să recunoaștem, — că abia, ici colo aflăm câte unul strecurat printre membrii comitetelor parohiale. Cum să explicăm această anomalie și este ea păgubitoare intereselor școalei române? Răspunzând la întrebarea primă nu vom adopta logica sucită a credincioșilor noștri dintr'un sat fruntaș din jurul Sibiului. S'a cetit adică lista membrilor candidați pentru comitetul parohial, în care erau și 3—4 învățători. Dintr'o strană se ridică un urmaș de Dac cu firea dârză și zice: „Noi așa știm, că nu să cade a sta împreună sluga cu stăpânul”. Și s'a pornit un murmur și pădurea de cojoace s'a pus în mișcare, iar învățătorii au trebuit scoși din combinație. Reprobăm această argumentare învechită și jignitoare chiar pentru învățătorii noștri. În șirul argumentelor noastre am făcut însă pomenire de acest caz, fiindcă nu e izolat. Să mergem mai departe. Școala confesională, ca instituție cu tot ce aparține ei inclusive învățătorii, în ochii poporului nostru e și azi o sarcină, pe care o poartă pe umerii săi mai mult de silă, ca de voie bună. Fie, că provine aceasta regretabilă stare de lucruri din împrejurarea, că sufletul poporului nostru încă nu e pătruns de însemnătatea școalei confesionale, fie, că aceasta școală, în situația anormală, — provocată de relațiile politice din țara noastră, — nu i dă echivalentul potrivit jertfelor aduse pentru susținerea ei, fie că rezultă din ambele aceste împrejurări. Existența acestei credințe însă nu se poate nega. Parafrăzând pe genialul Eminescu, în ochii poporului nostru, școala e:

Un lung prilej pentru durere,
Ori câte jertfe i-ai aduce,
Ea tot mai multe-ți cere.

Apoi întreg odiul plângerii generale: tot dăm și tot ne mai cere, — cade asupra învățătorului, care e considerat, *pars pro toto*, mai ales acum decând cu urcarea plăților învățătoarești. Și D-Voastră Vă mai întrebați, că de ce nu-l aleg în comitetul parohial? Apoi, doar comitetul parohial de câte ori s'adună nu face altă decât aruncuri pentru școală și pentru învățători. Dacă vor fi și învățătorii în comitet, apoi mai de multe-ori s'adună și mai multe date ne cer. Așa judecă poporul!

Are școala sau învățătorul vre-o pagubă din aceasta? Nu, e răspunsul nostru categoric! Chestiunile de educație și instrucție nu se hotărăsc în comitetele parohiale, iar afacerile administrative le solicează învățătorii prin directorul școlar, prin șeful tractual și prin Consistoriul diecezan. Din contră învățătorii trebuie ferit de frământările din comitetele parohiale și întrucât e posibil trebuie ținut departe, de tot ce i-ar putea întuneca nimbul de cel mai idealist și mai mare binefăcător al neamului nostru.

Dar chestiunea are și o latură cu mult mai delicată. În sensul §-lui 1 art. de lege XXVII din 1907 *învățătorii școalelor noastre confesionale sunt funcționari publici*; în aceasta calitate la intrarea lor în funcțiune trebuie să facă înaintea Inspectorului regesc următorul jurământ, pe care-l dăm aici în întregime fiindcă ne abținem dela comentarea lui: *Eu N. N. învățător ordinar, jur pe Dumnezeu cel viu, că față de Majestatea Sa Regele meu apostolic, față de patria mea maghiară și față de constituțiunea aceleia mă voi purta cu credință tare și nestrămutată, voi păzi legile sancționate ale țării, și obiceiurile legale, ordinațiunile legale ale autorităților din țară; asemenea datorințele împreunate cu oficiul meu învățătoresc le voi îndeplini totdeauna conștient, cu credință și cu acuratețe și tinerimea încredințată îngrijirii mele voi educa-o în dragostea față de patria maghiară. Așa să-mi ajute D-zeu”.*

Comitetele noastre parohiale înlocuiesc scaunele școlare și astfel cad sub normele cuprinse în art. de lege XXVIII din 1876, despre autoritățile școalelor populare. Credem absolut de prisos a dovedi mai pe larg, că interesele bisericii noastre și ale școalei confesionale nu totdeauna cadrează cu interesele și vederile autorităților administrative politice. Învățătorii români încă are suflet, dar pe acel suflet are și un jurământ făcut în fața autorităților sale, pe care dacă-l va călca „cu moarte va muri”. Și cât de ușor poate aluneca. Voind noi a feri pe învățătorii noștri de aceasta chinuitoare colizie a datorințelor îi sfătuim să nu răvnească a ajunge membrii în comitetele parohiale. Nu demult câți-va învățători, membri în comitetul parohial al unei comune fruntașe din jurul Brașovului, și-au dat dimisia pe astfel de motive. Dimisia aceasta vorbește mai elocuent decât ori ce argument.

Despre învățători, ca epitropi nu vom avea multe de zis. De când cu urcarea lefurilor învățătoresți, pe satele noastre cu greu se mai găsesc credincioși, cari să primească sarcina epitropiei. Funcția aceasta onorifică odinioară, astăzi e cea mai grea și cea mai odioasă. Abstrăgând dela împrejurarea, că învățătorilor le lipsește timpul fizic pentru purtarea epitropiei, dar vă rog, cum vă puteți închipui un învățător-epitrop bătând pe la porțile oamenilor pentru a-și încasa propria leafă? In sufletul unui astfel de învățător-epitrop — am avut și noi, — să va fi conceput maxima: „Quem dii odere, paedagogum fecere“. Asupra acestei chestiuni nu mai insistăm. O vorbă ca o sută: învățătorii noștri ne sunt cu mult mai dragi, decât să le dorim să ajungă epitropi.

zeta“ a tractat aceasta chestiune ne-a dovedit, că n-o doare capul de interesele școlii și a le învățăto-rimei, ci tendința „Gazetei“ a fost să arunce în sufletul dascălimei bănuiala, că conducerea bisericească n'ar purta destulă grije pentru soarta ei. Și aceasta înveninare a sufletelor e cât să poate de păcătoasă!

In articolul din „Gazetă“ se mai face amintire și de rolul profesorilor dela școlile noastre medii în corporațiunile bisericești mai înalte, precum și de alcătuirea Consistoriilor, tot în raport cu interesele școlii și ale învățăto-rimei. „Gazeta“ edifică și aci pe temelii șubrede, întocmai ca în cele premerse. Ne obligăm a dovedi aceasta, — cu alt prilej.

L. T.

Dela „Fundațiunea Gozdu“.

Sedintele reprezentanței fundațiunii Gozdu, ținute sub prezidenția I. P. S. Sale, Arhiepiscopului și Mitropolitului Ioan Meșianu, în Buda-pesta, s'au terminat Joi. Spuneam, că în vorbirea cu care a deschis sesiunea de primăvară a reprezentanței, Escelența Sa a comemorat în cuvinte calde pe decedatul membru al fundațiunii, Ioan cavalier de Pușcariu, ca pe unul, care și-a câștigat mari merite în jurul fundațiunii.

Dăm astăzi în întregime acest discurs de deschidere, care avea următorul cuprins:

„Ilustrilor și prea stimaților Domni membri ai reprezentanței fundațiunii Gozdu!

Intrunirea noastră la sedintele acestei reprezentanțe a fost totdeauna un eveniment de bucurie pentru noi, membrii reprezentanței, nu numai pentru că ni se ofere dorita ocaziune de a lucra împreună la sprijinirea, sporirea și dezvoltarea acestei mărețe fundațiuni, a fericitului și marelui binefăcător Emanuil Gozdu, și prin aceasta la promovarea culturii religioase morale a poporului nostru ortodox din această patrie, dar și pentru satisfacerea dorinței noastre de a mai conveni împreună.

Deastădată însă cea bucurie a noastră este paralizată printr-o mare durere, prin durerea încetării din viață a unuia dintre cei mai vechi, mai valoroși și mai iubiti membri ai acestei reprezentanțe, a Domnului Ioan cav. de Pușcariu, singurul, care dela înființarea și înactivarea acestei mărețe fundațiuni a fost unul dintre cei mai zelosi sprijinitori și conlucrători la dezvoltarea și sporirea ei.

In această durere a noastră nu ne rămâne decât, ca ridicându-ne de pe scaune, să ne exprimăm și la această ocaziune adâncă noastră condolență, să-i eternizăm memoria binecuvântată în protocol și în analele fundațiunii, și să implorăm dela bunul Dumnezeu vecinică fericire, iar dela noi și dela posteritate vecinică pomenire.

In sedintele ținute, reprezentanța a cenzurat și aprobat socotelile anului trecut (1911) și budgetul anului viitor (1913), a adus mai multe hotărâri cu privire la administrarea averii fundațiunii, și a decis căutarea modalității, pentru adunarea datelor referitoare la viața și activitatea lui Gozdu, pentru a se putea compune pe baza lor o biografie amănunțită a marelui fondator. Domnul Parteniu Cosma, membru în reprezentanța fundațiunii, a fost încredințat cu formularea unui proiect de concludență în chestia aceasta. Averele fundațiunii e cu finea anului 1911 următoarea: active 8,467.548 cor. pasive 1,349.050 cor. deci avere curată 7,118.898 coroane.

Inmormântarea profesorului Dr. Ion Borgia.

Vorbirea domnului Andreiu Barseanu, prezidentul „Asociațiunii“, rostită la înmormântarea mult regretatului profesor Dr. Ion Borgia, a fost următoarea:

Jalnică familie,
Intristată adunare,

Cuprinși de adâncă durere, stăm abătuti în fața sicriului mut, care închide în sine rămășițele pământești ale celui, care a fost, până alaltăieri, de toți iubitul și stimatul Ionel Borgia. Jelim cu toții: tineri și bătrâni, bărbeți și femei, rudeni și prieteni, profesori, profesoare și eleve pe omul de bine și de-o gingășie de sentimente fără păreche, fi ea blândă și de o armonie desăvârșită, caracterul firm, împănăat cu afabilitate înăscută, pe printr-unul de nădejde în bine și în rău, pe bărbatul erudit, dar de o modestie neobișnuită, pe poetul de talent și pe ougetătorul adânc, pe profesorul devotat, — cu un cuvânt: pe unul din cei mai aleși membri ai societății noastre.

A vorbi mai pe larg de Ionel Borgia ca om e de prisos. Ori-cine și-l reamintește în clipele acestor durerose, când ne pregătim a-i să ză rămășițele pământești în siul rece al mormântului pe vecinică odihnă: cu trăsuri feți delicatese și simpatice, aproape vecinic cu un zâmbet prietenos pe buzele frumos arcuite, cu glasul plăcut și domo, cu gestul măsurat și totdeauna firesc, cu ochi scânteietori de viociunea inteligentă, — își va da seama, că el era înșăși bunătatea și modestia personificată, că curățenia simțirii, violența minții, înălțimea ougetării și voința de a face bine se contopiau în sufletul lui în modul cel mai armonios.

Ca poet, Ionel Borgia, deși n'a lăsat după sine, în cursul scurtei sale vieți de abia 31 ani, pe cerul literaturii noastre naționale o dungă de lumină orbitoare, se distinge prin sinceritatea și gingășia simțirii, prin adâncimea ougetării, prin curățenia și plasticitatea limbii, prin armonia versurilor. Versurile sale, în care și-a dat la iveală sentimentele sufletului nenorocit, din care făcea parte, sunt înșăși intruparea ființei sale sufletești, oici Borgia a fost același ca om și ca artist.

Ș astăzi, când ne aflăm în fața sicriului lui și când întreagă natura se pregătește la o nouă viață, fără de voie ne vine a întreba cu căzu:

„Nu simți tu tremurând în toată firea
Florii cei dintâi de primăvară,
Asemeni unui cântec, care încearcă
Din adâncimi de suflet să răsară?
Peri-va giulgiul morții de pe dealuri
Și culmile albastre se vor face,
Și în curând de glasuri fără număr
Va învia această tristă pace.“

Dar portalul rămâne mut la întrebari noastre, căci, vai! giulgiul morții s'a întins și asupra lui!

Ca profesor Ionel Borgia a fost totdeauna un model de conștiințositate și de devotament. Ace sta o cunoașteți D-Voastră mai bine decât mine, oici l-ați văzut lucrând în mijlocul D-Voastră timp de aproape 10 ani, de când a părăsit treptele Universității, până în zilele din urmă. El n'a privit niciodată dascălia de o meserie, pe urma căreia să poată trăi, ci de un apostolat, de cel mai nobil apostolat național. In o hi lui a strălucit totdeauna o pildă a cel mare dascăl român, ale cărui osăminte binecuvântate zac într-un sat din apropiere și în iocana cărui pare că-l vedem înșăși pe mult regretatul răposat, când îl desore astfel:

„Aicea e isvorul de-apă vie,
La care vin cu drag și se adapă...
Acum tăceri! Ora o să înceapă
Și așteptatul trebuie să vie.“

Cu câtă dragoste îi sorb din gură
Cuvintele ca fagurul de miere...
Pe strade-i larmă, sgomot de trăsura...

Dar în tăcuta, scunda încăpere
Un om vestește sfânta învătura...
Proroc al ceasului de înviere!“

Ce a fost Ionel Borgia afură de școală în soietatea, în mijlocul căreia s'a desfășurat prea scurta sa viață, încă nu e de lipsă să spun eu. O știu mai bine decât mine toți aceia, cari au fost de față la conferințele publice ținute de dânsul și în care conferințe înțelegerea deplină a materiei se împreuna cu limpezimea expunerii și cu frumusețea graiului; o știu membrii „Asociațiunii“, în comitetul căreia fusese ales în timpul din urmă și în a căreia secție școlară îngrijia cu stăta devotament de înfrîngerea unei bune Bibliotecii a tineretului; o știu toți aceia, ca i au luat parte la adunarea generală a Societății pentru fond de teatru din a. 1905, cu pri-jal căreia a ținut un luminos discurs des-Eminecu și problema noastră teatrală. — Cu un cuvânt: Ionel Borgia n'a ținut cunosă sab obroc lumina minții sale, — ca să vorbească cu scriptură, — ci a întrebuințat-o ori și când i s'a dat prilej, spre

luminarea și înaintarea neamului nostru românesc.

Iar ce au perdit într-insul prietunii săi și mult cercata sa familie, să nu cereți dela mine a o spune, că n'aș voi să șormonesc rani și așa prea cumplite.

Laorimile ce le văd tremurând în ochii tuturor sunt dovada cea mai elo-centă a durerii, ce o simțim cu toții în aceste jalnice clipe. Ee nu sunt numai rodul durerii, de care ne simțim cuprinși de obicei la întâmplări așa de triste, ci sunt totodată pricosul recunoștinții noastre pentru cmul vrednic, oinstit și ban, ce a plecat așa de curând dintre noi.

Și oa să vorbească iarăși cu cuvintele scumpu'ui decedat:

„Pe cine-l plâng astfel de stropi când moare
Aprins-a candelă, ce nu se stinge,
Ci luminează în zile viitoare!“

Dormi în pace, iubitul nostru Ionel! Iocna ta blândă ne va împreuna totdeauna sufletele și ne va aduce aminte în frământările acestei vieți trecătoare de tot ce este nobil, frumos și drept.

Amintirea ta va fi în veci binecuvântată.

Banca generală de asigurare română.

Frumoasele rezultate ale primelor două luni de existență ale acestei bănci ne înăntă. In proporție cu referințele noastre s'a ajuns deja la poziții însemnate, la cari poate unui nu se așteptau. Pe lângă munca pornită de conducători înșă aceste vor crește zi de zi, se vor dezvolta, și ou stăt mai mult ou cât în prima linie cel chemați: băncile noastre se vor interesa după datoriță.

Băncile noastre ca fundatoare vor pimi reprezentanța, vor face toate asigurările nouă la banca noastră, dar vor storna la scaderți totodată luna de luna toate polițele vechi dela institutestrene. Conform legii și judicăturii asiguratul e dator numai primul an de premii să-l plătească, deci trecerea (stornarea) se poate face fără perdere, fără teamă, că vor ajunge asigurării la proces sau vor fi câștigați ou proces, și fără teamă chiar și în cazul când pe biletele de premii (chitanțe, cambii) pentru scadențele proxime subscrise e decretat că premiile se pot încasa și judecătorește. Acastă dispoziție judiciară a declarat-o contrară legii, deci nevalidă. Banca noastră s'ornează deci polițele dela bănci streine, sfără de acelea cu oieri stă în legătură de afaceri, în care orz o reține chiar și ou lanța, — și dă informații și garanța că asigurări nu pot avea perdere, primindu-le totodată polițele ch'er în aceleași condițiuni.

Băncile vor avea înșă datorițe, ca pe agenții lor să-i câștige totodată și pentru banca de asigurare, să i anjezeze chiar ou contracte ce le primește dela aceasta, — mai departe prin funcționarii, direcțiunea, comitetul lor de supraveghere încă să se intereseze de cauză.

Asemenea sunt datori toți românii, cari sunt agenți la bănci streine de asigurări să abzie de acestea, să-i ofere serviciile băncii noastre de asigurare, care îi onorează ou provizi tot așa de însemnate. Abzicerea de agentură se face fără scrupul și temere, fiind că nimeni nu poate fi constrâns să țină o agentură, pe care nu o mai vree, — sau să mai facă afaceri de asigurări, dacă nu vree.

Pe lângă bănsile fundatoare vor sprijini în acțiunea sa banca noastră de asigurare toate instituțiile morale si culturale. Așa prin organele bisericești vor fi îndemnați preoții și învățătorii la sprijinirea ei, ou oazia difritelor întruniri vor discuta cun să conluore la lățirea asigurării lor în popor, — și apoi „Asociațiunea“ noastră culturală va fi instituția, care va aduce în discuție în secția ei economică aceasă chestie de mare importanță. Săbiectul prelegerilor economice se va spori de aci înainte tratându-se poate din oficiu la ori ce ocazie și efacerea asigurărilor, — ba se va pregăti și împărți poate și o prelegere practică în acest scop.

Pentru ca asigurările, mai ales cele de foc să ajungă o întindere mai mare la popor, farte bua serviciu pot face însoțirile de credit ce le avem pe sate. Școpul principal al acestora e binefacerea, e ajutorarea țărânului pe diferite căi și între aceste multe căi e și garantarea averii lui prin asigurări. Foarte ușor se poate ajunge această, oici aveam model la unele însoțiri sâsești, cari din al lor plătesc premiile de foc pentru membrii lor sau pentru satul întreg.

Metodul pe care însoțirile noastre de credit va trebui să-l introducă e următorul: 1, sau oia ele din venitul lor plătesc fără a pretinde restituirea premiilor de foc pentru toți membrii lor, — 2, sau oia le detrag dividendele după părțile fundamentale, ou aceste dividende apoi și ou dferința ce ar solvi-o însoțirea ar achita pre-

mille de asigurare a membrilor lor, — 3, sau că ar anticipa însoțirile premiile pentru toți membrii deodată și le-ar încasa ulterior fără interese la scadența împrumuturilor luate de membri sau la un timp binevenit țărânului.

În aceste ch'puri și în alte chiar s'er putea asigura prin însoțiri bunul țărânului nostru cu multă ușurință, s'er crește și deda ce asigurările pregătindu-l pentru asigurările de viață țărănești, pe cari banca noastră cu timpul încă le va lua în plan. Însoțirile ar avea să decreteze principal, că numai acelor membri le dau împrumuturi, cari se asigură; sau să valideze acest principiu după ce a acordat deja împrumuturile, fără a anunța anterior, ca nu cumva să înstrăineze poporul de însoțire.

Dela asigurarea membrilor ar veni de sine cu încetul asigurarea întregii comune. Am ajuns astfel prin însoțirile noastre aceea ce comune săsești la noi au ajuns cu concursul comunelor lor politice. Aranjamentul acesta pe încetul nu e reeralizabil, iar în privința aceasta banca noastră de asigurare ușor dă informațiunile de lipsă, ba poate chiar și „Reuniunea de agricultură română a comitatului Sibiu“ care cu drag s'a ocupat de chestia însoțirilor noastre. Prin asigurările în masă însoțirile ar beneficia apoi și de unele provizii, cari tot pentru scopuri de asigurări s'ar putea folosi.

Namăi prin o conlucrare comună a tuturor organelor și instituțiilor noastre ce ne mai stau la dispoziție, numai prin atragere de muncă și numai prin noi însine vom putea s'ajunge la realizarea problemei mărețe ce și-a pus banca noastră de asigurare. Avem sfântă datorință toți să sprijinim opera începută întru ridicarea bunei stări a poporului și întru consolidarea noastră pe teren economic. Fiecare la locul său să-și facă datorința întru cinstea sa și binele neamului, iar presa noastră mai ales zi de zi să ne dea îndemn agitănd mereu pentru întărirea acestei înst. uniți, unică la noi Români.

Oct. Sglimbea.

NOUTĂȚI.

Arhiepiscop nou. Sfântul sinod al bisericii autocefale gr. ort. din România s'a întrunit săptămână trecută în București, pentru a face candidările necesare pentru cele trei posturi de Arhiepiscop, devenite vacante. Dintre candidați, — trei pentru fiecare scaun de Arhiepiscop, — guvernul român a confirmat numai pe unul, pe P. C. Să, Arhimandritul *Teofil Mihăilescu*, dela Mitropolia din București, iar ca privire la celelalte a dispus cercetarea trecutului și activității lor de până acum, pentru a se evita ajungerea la demnitatea de Arhiepiscop a celor nevrednici de ea. Măsură foarte înțeleaptă, care merită laudă și recunoștință.

† **Melania Gozdsu născ. Dumtsa**, văduva marelui mecenat și fondator *Emanuil Gozdsu*, a decedat Joi, în Budapesta. Reprezentanta fundației Gozdsu, aflându-se totmai întrunită în sesiune ordinară în Budapesta, a luat cu regret acot despre acest trist eveniment, și-a exprimat condolențele prin sculare, a depus ounună pe sicoriul decedat și a încredințat cu participarea la înmormântare pe membrii domiciliati în Budapesta. Decedata a fost soția a doua a marelui *Gozdsu*, cu care s'a cununat la 8 Ianuarie 1864. Prima soție a lui *Gozdsu* a fost văduva *Anastasia Vulpe* născ. *Pometa*. S'a cununat cu ea în 12 Iulie 1832. A murit în 2 Ianuarie 1863. Asem deo data *Melania Gozdsu*, avea o rentă de 12.000 cor. la ar, pe care l-o plătea fundația și care de aici încolo revine fundației. Dorim adormit în Domnul odihna lină în sânul pământului.

O aniversare. În 12 Martie s'au împlinit 33 de ani dela potopul Seghedinului. Ca acest prilej s'au oficiat servicii divine în toate bisericile Seghedinului. În noaptea catastrofei din 1879 s'au prăbușit în apă 5458 de case și s'au înecat 154 de oameni.

Călătorie de studiu. Societatea „Kosmos“ din Stuttgart întreprinde o călătorie de studiu la Dobruđa în zilele de 4-31 Mai. La întoarcere societatea, care se compune din 40 de membri, va trece și prin Brașov, unde va sosi în 29 Mai.

Răspândirea sistemului metric. În anul acesta se va introduce întrebuințarea obligatorie a sistemului metric în Grecia și în unele state americane. Sistemul metric este acceptat tot de mai multe țări și este foarte probabil că va înlocui pretutindeni vechile sisteme.

Batere de monete. Monitorul oficial din Budapesta publică legea despre baterea pieselor de două coroane și de o coroană. Se vor bate 50 milioane piese de câte 2 cor. (în locul florinilor), și 100 milioane piese de câte 1 cor.

Eroul polului de sud. Un deputat din storthing, cum se anuntă din Cristiania, a propus să se înființeze o catedră universitară, dotată cu o retribuție anuală de șase mii coroane, pentru *Roald Amundsen*. Ministrul președinte a făcut comunicarea, că va înainta parlamentului o propunere pentru a se vota pe seama lui *Amundsen* suma necesară cu scop de a se organiza o expediție și la polul de nord.

Manuscrise prețioase. Muzeul ardelean din Cluj a primit zilele acestea câteva prețioase manuscrise. Cortele *Bela Vass* a dăruit muzeului șapte volume de memorii, scrise de înaintașii săi *George* și *Ladislav Vass*, privitoare la anii 1659—1748 și conținând izvoare însemnate pentru istoria acestui timp.

Operă în Sibiu. Corul sibian de bărbăți *Hermania* va reprezenta în curând cea mai nouă operă a compozitorului *Kienzl* „Der Kuhuigen“. Opera s'a jucat până acum numai la un singur teatru din Viena, unde a ajuns în timp scurt 50 de reprezentații.

Intrecere cu automobile. Clubul autoobilistilor din Ungaria organizează în vara acestui an o întrecere cu automobile pe o cursă de 1250 km. Plecarea se face în 5 Iunie din Budapesta, peste Seghedin la Timișoara, de aici la Alba-Iulia, Cluj, Sătmăre, Dobrița, Măsoș, Budapesta. În 9 Iunie seara se va face distribuirea premiilor în locul clubului. La concurs pot participa proprietarii de automobile, precum și persoane din serviciul fabricilor de automobile.

Flotă aeriană. După modelul francez, s'a constituit și în orașul Wiesbaden din Germania o reuniune cu scop de a se înființa pe calea contribuției naționale o flotă aeriană germană. Reuniunea din Wiesbaden poartă numele *Vulturul Roșu*. În toate orașele mai mari ale Germaniei se vor înființa asemenea societăți.

Insulă în arendă. Insula *Margareta*, din apropierea Budapestei, era mai demult proprietatea arhiducelui *Iosif*. Trecută în proprietatea capitalei, va fi dată în arendă pe o durată de șasezeci de ani unui consorțiu compus din hotelieri elvețieni și budapeșteni. Societatea se îndatorează a ridica pe insulă clădiri în valoare de patru milioane de coroane și a investi alte șase milioane de coroane. Arenda anuală este 210.000 coroane, plus o cota de 40 procente a venitului net. O bancă de joc, cum era vorba că s'ar înființa pe insula *Margareta*, nu se admite.

Institut de corecțiune. Temnița vestită dela *Gherla* va fi transformată în institut de corecțiune. Clădirea aceasta servise din anul 1786 pentru întemnițarea criminalilor. De atunci și până în ziua de astăzi a fost închisă între zidurile sale 18 mii de robi. Victorul institut de corecțiune va avea 720 de elevi, împărțiți în „familii“ de câte trei-zei de membri. Transformarea temniței va costa cam o jumătate de milion coroane. Elevii se vor ocupa cu tot felul de lucrări industriale și agricole, dar mai ales cu industria textilă.

La fondul Dr. Liviu Bran de Lemény, pentru ajutarea elevilor mai lipsite de mijloace dela școala civilă de fete a Asociației, au contribuit în memoria mult regretatului profesor al școlii *Dr. Ion Borcia*, următorii: *Elena Petrușcu*, directoarea internatului, 10 cor.; Elevii interne ale școlii, 47 cor. 50 fl.

Esposiție de industrie casnică românească. colecțiunea doamnei *Maria Cosma*. Va fi deschisă numai din 3 Martie până în 31 Martie n. a. c. în fiecare zi la orele 10—12 a. m. și 2—4 p. m. în Strada *Schewis* Nr. 15. Taxa de intrare e de K. 0.50. Venitul este destinat pentru școala Reuniunii femeilor române din Sibiu.

Locuitorii Parisului. Acum s'au terminat lucrările recensământului în Franța. Conform acestor date, Parisul a avut 2.847.229 de locuitori în 31 Decembrie 1911. E interesant, că numărul femeilor în capitala franceză este aproape cu două sute de mii mai mare, decât al bărbaților.

Avis. Locuri fără plată în colonia de copii din V. zakua și în sanatoriul din Avrig distribue reuniunea igienică din Sibiu. Rugărilor sunt a se înainta până la finea lunii Aprilie în edificiul comitatens (Strada Șaguna 10). Tipărituri gratuite pentru rugări se află în librăria W. Kraft (Strada U. ezului).

La fondul Victor și Eugenia Tordășianu pentru înzestrarea fetelor sărace, al Reuniunii meseriașilor sibieni, au mai dăruit: *Ioan Cândea*, protopresbiter (Avrig), cu prilejul căsătoriei fiicei sale *Stivia* cu hirotonitul paroh *Traian Măxim* (Avrig), 5 cor.; *Nicolae Ciugudean*, v. prez. Însoțirii *Rafaisen*, *Alexandru Găinaru*, membru în dir., câte 20 bani și *Vasile Răduț*, cossarul ei, 40 bani; *Nicolae Gavrea*, paroh (Bendorf) 1 cor.; *Ioan Aleman*, inspector silvic în Ilidze (Bosnie), 2 cor.; *Nicolae Timariu*, măestru pantofar și soția *Ana* n. *Opris*, 40 bani; *Leurentiu Nemes*, măestru pantofar, 20 bani și *Maria Coran* n. *Stanciu*, în amintirea soțului său *Coman Coran*, fost măcelar, 1 cor.

Un centenar. În Rusia se fac pregătiri pentru a serba o sută de ani dela expediția din 1812 a împăratului *Napoleon I*. Intențiunea guvernului rus est, ca să se asocieze la aceste serbări și francezii. Astfel s'a constituit și în Franța un comitet, cu scop de a contribui la reușita cercemoniilor. Pe câmpul de bătălii dela 1812 se vor ridica obeliscuri sau alte monumente în amintirea celor morți pentru patrie și împărat. Pe monumente se vor pune inscripțiuni rusești și franceze. — Tot din acest prilej se anuntă din Petersburg, că mai trăiește un bătrân cazac de 118 ani, cu numele *Simeon Logos*, care în 1812 s'a luptat ca tiner de 18 ani împotriva francezilor. Bătrânul *Logos* este și astăzi voinic, aude și vede excelent, și își aduce foarte bine aminte de întâmplările d'acum 100 de ani. La ordinul țarului, cazacul a fost fotografiat și portretul său trimis la Țarsoe-Selo.

Mulțămărită. Pentru scopurile școlii economice și industriale a „Reuniunii femeilor române din Sibiu“ au binevoit a dona: *Excelența Sa*, *Metropolita I. Meșianu* 10 cor. *Serenitatea Sa*, prințul *Hohenlohe* 6 cor. *Preasfinția Sa A. Hamsea* 10 cor. *DI Andrei Bărsan* 10 cor. *Preasfinția Sa Dr. Ilarion Pușcariu* 5 cor. *DI Dr. Eas. Roșca* 450 cor. *DI I. Henteș* 3 cor. *Dna Bărsan* 250 cor. *Dnora Elena Petrușcu* 150 cor. *Dnora Sabina Brote* 150 cor. *N. N.* 150 cor. *Dna Mihailă* 250 cor. *Dna Eug. Tordășianu* 150 cor. *DI Aurel Cosma* 1 cor. *DI Victor Stanciu* 1 cor. *DI I. Bănciu* 1 cor. *DI locotenent Schiau* 1 cor. *DI Anastasia Boiu* 50 fl. *Dna Maria Pop* 50 fl. *DI N. Zigre* 50 fl. *DI Dr. Șrban* 50 fl. *Dna Mat. Hinterleitner* 50 fl. *DI Sorin Barolan* 50 fl. *Dna Elvira Barolan* 50 fl. *Dna M. Dragita* 50 fl. *Dna B. rta Bock* 50 fl. *DI Dr. Telegdy István* 10 cor. *Tuturor donatorilor le exprimăm mulțămărită: Comitetul „Reuniunii femeilor române din Sibiu“.*

Economie.

Programul de lucru

al Reuniunii rom. agricole sibiene pe 1912.

Cum Reuniunea noastră agricolă în anul de față împlinește 25 ani dela înființare, și cum în acești 25 ani ea a indicat aproape toate căile, pe cari ar fi să umbim toți aceia, cari de problemă și-au luat să lucreze pentru îmbunătățirea morală și materială a claselor noastre agricole, și cum ea în acest pătrar de veac prin mună strălucitoare și desinteresată a pris temei în aproape fiecare comună la câte un așezământ, la câte o lucrare folositoare și dăinuitoare, la începutul toamnei va serba rezultatele muncii sale, anume prin aranjarea unei expoziții generale cu produse din domeniul tuturor ramurilor agriculturii, apoi din domeniul industriei agricole, al celei de casă și din domeniul industriei profesionale (meserii). Expoziția s' va aranja cu concursul Reuniunii meseriașilor sibieni, care în 1912 împlinește 20 ani dela aranjarea (în 1892) primei expoziții române industriale și la 10-lea an dela aranjarea cu conlucrare Reuniunii agricole (în 1902) a primei expoziții cu produse din industria de casă și din cea profesională. Ca exponenți vor fi admisi toți economii și meseriași noștri cu locuința în comitatul Sibiu. Pentru acoperirea cheltuielilor sărbărilor, pentru premii etc., se vor organiza sărbări populare cu jocuri țărănești, reprezentațiuni teatrale, concerte cu co'uni țărănești și cele ale Reuniunilor meseriașilor etc. Apellăm la toate băncile și însoțirile sătești să îmbie ajutoare, să crește anume premii, ce să se dea pentru anumite lucrări din ori ce branșă o crede potrivită a fi încurajată.

În afară de acestea sărbări s'a luat în programă ca în cursul anului 1912 comitetul să outhire comitatul în lung și în lat. Într- altele: Întruniri agricole s' vor ținea în comunele Șugag, Găleș, Glâmbocia, Ludoșul-mare, Vurpăr. Expoziția de vite (a 2-a) se va aranja în Sebeșul superior. Expoziția de poame (a 6-a) în Răhau. Expoziția de copii (a 7-a) în comuna Rășinar. Sărbarea (plantarea) pomilor se va face în comuna Căcova. Se va lucra la organizarea oierilor prin înființarea de însoțiri de credit și valorizare etc. În toamnă se pune în lucrare captorul „Căzenille“ (din Sălște) pentru uscarea de poame, zarzavat etc. Câte o vișea de rasă „Piezgau“ curată se va sorta între membri cu locuința în comuna Sebeșul inf. Un curs de pomăriș și vilerit se va ținea în comuna Cărpeneș. Mișiorii proprietari li se acordă împrumuturi cu 5%, cu scop de a procura animale de prăsilă. Intre membri se vor împărți în mod gratuit semințe de nutrețuri măiestrite, iar pentru obștea noastră de pretutindenea se va mijlosi procurarea de semințe mai bune și mai ieftine. Se vor împărți galite, stupi, coșnițe etc., apoi porci de soi superior. Se impart premii pentru monografiile comunelor, pentru lucrări din pomăriș și alți rami de agricultură. Se vor organiza comiții agricole în diferite centre ale comitatului. Se va lucra la desăvârșirea școlii practice economice din Sălște, cum și la înființarea de pometuri, de societăți de valorizarea poamelor etc. Se vor studia cauzele decadenței economiei de vite cu deosebire la hotarele mărginașe ale comitatului și în legătură se va lucra la crearea și îmbunătățirea pășunilor comune. Se va lucra la augmentarea colecțiilor de păpuși și eventual se va scoate o nouă ediție a albumului artistic (de broderii și cusături). Adunarea generală se va ținea în comuna Apoldul superior. Grapa de fânate, mașinile de sămănat, plugul de săpat, mașina „Tornado“, răboșiele de țesut și alte eventuale mașini se dau spre folosire, și în fine se va lucra la sporirea însoțirilor sătești.

Vic. Tordășianu
secret. Reuniunii.

Cărți și reviste.

Vatra Școlară, revistă pedagogică, nr. 3 din Martie 1912 cuprinde: *Creșterea morală*, de I. Strate. *Rostul limbii materne în școala pop.*, de A. Sici. *Elefantul indio*, lecție practică de R. Prișcu. *Raport despre starea învățământului din prot. Sibiu* cu finea anului șc. 1910/11, de C. Popa. *Informațiuni. Bibliografic*. — Redactor: Dr. V. Stan, prof. sem., Sibiu str. Măcelariilor 27. Abonamentul pe an 8 cor., pe 1/2 de an 4 cor.

Atentat

împotriva părechei regale a Italiei.

Joi, în 14 Martie, când regele și regina Italiei mergeau la Pantheon ca să participe la serviciul divin oficiat pentru regele Umberto, un individ a tras trei focuri de revolver asupra lor. Părechea regală a scăpat neatinșă; un major însă, care comanda escorta chiurasierilor, a fost rănit și răsturnat de pe cal. Atentatorul arestat și dus la comisarariat, a spus că-l cheamă Antonio Dalba, e de 21 ani, născut în Roma, zidar de meserie. Părechea regală ieșind din Pantheon după terminarea serviciului divin, a fost întâmpinată cu entuziasme ovațiuni de publicul adunat. Îndată după sosirea sa la Quirinal, regele a plecat într'un automobil deschis, să cerceteze în spital pe majorul rănit. În tot drumul său suveranul a fost de nou aclamat cu însuflețire. Tinărul atentator a declarat, că este membru al unei bande de apași, că a fost osândit de trei ori pentru furt, și că nu regretă atentatul.

Poporațiunea Romei s'a prezentat în aceeași zi în fața Quirinalului și a făcut o imposantă manifestație, care și-a ajuns punctul culminant când regele, regina și copiii lor s'au prezentat pe balcon. Seara capitala întreagă a fost iluminată festiv. Numeroase telegrame de felicitare, din orașele Italiei și din străinătate, sosesc zilnic la adresa suveranilor.

Mâncări de Post!!!

La băcănia N. ONIȚIU, Sibiu.

Ofer onoratului public român din loc și jur cele mai alese mâncări pentru postul sfințelor Paști:

Pești marinați în diferite gusturi, heringi baltici și marinați, ruși (muscani) și anguilă marinată, icre roșii excelente de Odessa, icre negre, sardine sardale, pastravi de mare, masline mărunte și mari, halva și rahat de Constantinopol, unt de lemn francez și oleu de in curat, țuică veritabilă, rum de Jamaica în 8 calități, ceaiu rusesc de Popoff în 15 calități, prăjituri pentru ceaiu, unsoare de nucă (Cocos), precum și alți articoli de brânza colonialelor și de ale băcăniei în sortiment bogat.

Toate apele minerale cunoscute, în special „Apa de Căciulata”, precum și apa „Hebe” de Sângeorgiu-român toate în calitate excelentă și proaspete cu **prețuri moderate.**

(45) 4—

Se află de vânzare la **Librăria arhidiecezană, Sibiu.**

Ioan cav. de Pușcariu:

Fragmente istorice

despre

boierii din țara Făgărașului.

La partea I 40 fileri, la partea II 60 fileri, la partea III 80 fileri, la partea IV cor. 5 20.

A apărut:

Carte de cântece

Intocmită pe bază pedagogică și în conformitate cu planul de învățământ din 1911 pentru școalele primare, de profesorul de muzică dela seminariul „Andrean” din Sibiu,

T. Popovici.

Cuprinde peste 80 cântece alese din co-moara muzicală națională și aranjate cu deosebită îngrijire și **aprobată ca manual didactic** de Preașen. Consistor arhidiecezan.

Partea I cuprinde cântece în 1 și 2 voci, pentru clasele I—IV; prețul e **60 fil.**

Partea II cuprinde cântece în 2 și 3 voci, pentru clasele V—VI; prețul e **1 cor.**

Porto 10 fileri. La comanda de peste 10 ex. **se dă rabatul** cuvenit.

Cartea poate fi folosită cu succes și în gimnazii și școale reale inferioare, în școale civile și preparandii.

Se poate comanda la:

Librăria arhidiecezană din Sibiu.

„BIBLIOTECA ȘAGUNA“

REDACTATĂ DE Dr. I. LUPAȘ, SĂLIȘTE

A apărut și se află de vânzare la

Librăria arhidiecezană, în Sibiu

Nr. 1.

Însemnătatea bisericii

Nr. 2.

Despre pocăință

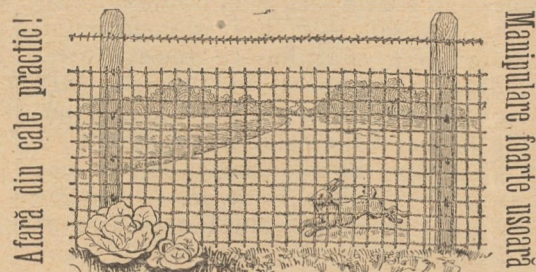
de

Dr. I. Lupaș.

Prețul a 10 fil. + porto 5 fil.

Garduri colosal de ieftine!

Invențiune senzațională.

Nenumărate serii de recunoștință dovedesc perfecțiunea neîntre- Impletituri-Hungaria. Se face năcută a patent. mai din sarmă suflată de zinc.

Prețul per metru quadrat 30 bani și mai mult.

A se comanda la singurul fabricant:

Alexandru Haidekker

Fabrică de gră-tii, impletituri și gard. de sarmă.

Budapest VIII. Üllői-ut 48/82.

Serviceiu ieftin, prompt și conștientos.

Catalog ilustrat gratuit și franco.

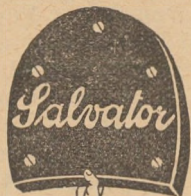
(32) 4—10

SALVATOR

Călcăie de gomă.

Marca lumii.

Neîntrecute în durabilitate!

(275) 33—52

Se află pretutindenea.

VASILE BAN

Strada Ocnei 7 ★ SIBIU ★ Strada Faurului 16

în casa sa proprie

„La cizma roșie“

cel mai mare

Depozit de încălțăminte

pentru bărbați, femei și copii de ambele sexe.

Comandele din provincie se execută prompt și cu prețuri moderate, la caz că nu corespund se primesc îndărăt și se schimbă cu altele.

(221) 20—

Trimitem ghete de probă și la locuință în orice timp.

Pictorul D. N. Cabadaieff

cu studii academice și în deosebi specializat în pictura bisericească după ce a pictat aici în Ardeal câteva biserici în mod artistic, s'a așezat în comuna Săliște, comitatul Sibiiului, unde primește comenzi, relativ la pictura bisericească, adică: Iconostase, steaguri, epitații, icoane singuratică, și întreaga biserică.

Doritorii au a se adresa la:

D. N. Cabadaieff

strada Valea

Szelistye—Szebenmegye.

(383) 25—

La

Librăria arhidiecezană

se află de vânzare

Octoihul-mare

cu litere cirile.

Prețul cor. 25—.

Români! Replantați viile cu altoi dela firmă română!

„Mugurul“,

Însoțire economică, Elisabetopole (Erzsébetváros) Kisküküllő vármegye.

Altoi de vie

calitate distinsă pe lângă prețurile cele mai moderate, soiuri de vin și de masă, viță americană cu și fără rădăcină, ochiuri de altoi, viță europeană cu rădăcină

se află de vânzare la

Însoțirea economică

„Mugurul“,

Elisabetopole (Erzsébetváros) Kisküküllő vm.

(435)

Material disponibil în altoi peste

28—

trei (3) milioane.

Școalele noastre de altoi n'au fost atacate de peronosporă.

Altoii sunt desvoltati la perfecțiune!

La cumpărări pe credit cele mai ușoare condiții de plată!

La cerere prețurent și instrucțiuni gratis și franco!

Români! Trimiteți băieții la cursul practic de altoi!

Cruțați și Vă încercați norocul!

In 1 Aprilie va fi tragerea proxima a **lozurilor de Tisa**

scri afară de 2 câștiguri principale de câte **Cor. 180,000.—** mai au câștiguri în suma totală de:

Cor. 2.300,000.— în fiecare an și aduc pe lângă toate acestea și **4% int.**

De prezent vindem aceste lozuri pe **48** rate lunare de câte **10 coroane.**

Ultima tragere va fi în 1930 până la care termin tot lozul trebuie să se tragă necondiționat cu câștig.

Nici un risic! Toate cassela statului primesc aceste lozuri ca cautiune. — Valoarea lor crește din zi în zi.

Deja după solvirea ratei prime participă cumpărătorul, — pe baza listei de rate ce i se estradă cu reîntoarcerea poștei, — la toate tragerile, iar câștigurile sunt în întregime încă ale lui.

Rata primă Vă rugăm a ne-o asigua prin mandat postal pentru asignarea celorlalte rate punem la dispoziția cumpărătorilor cecuri postale.

Prospecte și explicări trimitem la cerere gratis și franco.

Se caută agenți contra proviziune mare.

Ústredná Banca Účastinný Spolok,

Budapest V., Sas-u. 24 sz.

(10) 2—3

Vindem apoi de prezent:

1 buc. loz dela „Banca Hipotecară Ungară“ pe 40 rate à 675 cor. cu **6 trageri** anual și cu câștigul cel mai mare din lume de **Cor. 1.000,000.—**

NB. La proxima tragere din

25 Aprilie se va sorti câștigul de **Cor. 300,000.—**

1 buc. loz dela „Pesti Haza“ pe 36 rate à 5— coroane cu **3 trageri** anual și cu câșt. principal de **C. 400,000.—**

NB. La tragerea proxima din

5 Iunie se va sorti câștigul de **Cor. 200,000.—**